

Sygn. akt I ACa 179/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 marca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Wojciech Kościółek
Sędziowie:	SSA Piotr Rusin (spr.) SSA Barbara Górczanowska
Protokolant:	st.sekr.sądowy Beata Lech

po rozpoznaniu w dniu 27 marca 2013 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa T. S.

przeciwko Z. K.

o ochronę dóbr osobistych i zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 9 października 2012 r. sygn. akt I C 1584/11

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 2.546,10 zł (dwa tysiące pięćset czterdzieści sześć złotych 10/100), w tym 476,10 zł podatku od towarów i usług, tytułem nieopłaconych kosztów pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.**

Sygn.akt I A Ca 179/13

UZASADNIENIE

Powód T. S. po sprecyzowaniu żądania wniósł o nakazanie pozwanemu Z. K. złożenia na piśmie w terminie jednego tygodnia od uprawomocnienia się wyroku oświadczenia o następującej treści :

„ Ja niżej podpisany Z. K. przepraszam Pana za naruszenie dobra osobistego za wyrządzenie krzywdy w postaci oszczerstwa stwierdzenie nieprawdziwego stanu faktycznego jakie odniosłem w stosunku do Pana , co oświadczam, że tego rodzaju zachowanie więcej się nie powtórzy, co jeszcze raz przepraszam" oraz o zasądzenie zadośćuczynienia

w kwocie 15.000 zł. z odsetkami ustawowymi od dnia 16 stycznia 2010 r. za naruszenie dobra osobistego, a także zasądzenie kosztów procesu i nadanie wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności.

W uzasadnieniu żądań pozwu podał, że powód był zatrudniony na podstawie umowy o pracę przy wykonywaniu prac porządkowych w Firmie (...) Spółce z o.o. w P., a pozwany był jego bezpośrednim przełożonym. Na skutek pomówienia przez pozwanego zakład pracy rozwiązał z powodem umowę o pracę ze skutkiem natychmiastowym z powodu nieusprawiedliwionej nieobecności w pracy od 12 do 14 stycznia 2010 r. W związku z tym powód wytoczył pracodawcy powództwo o przywrócenie do pracy, gdyż rozwiązanie umowy

o pracę było bezzasadne i toczy się o to sprawa zarejestrowana w Sądzie Rejonowym dla Krakowa-Nowej Huty w Krakowie do sygn.akt IV P 155/10/N. Pomówienie pozwany dopuścił się w dwóch pismach - z dnia 16 stycznia 2010 r. i 16 lutego 2010 r. W pierwszej notatce pozwany podał, że powód w czasie godzin pracy chodził do domu na śniadania i obiady, a w drugiej iż powód oświadczył, że nie będzie przychodził do pracy do końca tygodnia ,tj.do dnia 15 stycznia 2010 r., gdyż pękła mu rura w domu i musi ją naprawić i że w dniach od 12 do 14 stycznia 2010 r. powód rzeczywiście nie przychodził do pracy z powodu naprawiania rury, ale w tych samych dniach przychodził popołudniu i wieczorem do dodatkowej pracy w innej Firmie.Powód dodał też, że awaria rury miała miejsce w dniu 5 lub 6 stycznia 2010 r., rura została naprawiona w ciągu trzech godzin , a prawdziwą przyczyną jego nieobecności w pracy w okresie od 12 do 14 stycznia 2010 r. była obawa przed pracownikiem S. R. , którego pracodawca nie chciał zwolnić.

Powód zaprzeczał też kierowanym przeciwko niemu zarzutom aby pracownicy Firmy, w której razem z pozwanym był zatrudniony jeździli po niego do domu i wyciągali go z łóżka aby przeszedł do pracy.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu i podniósł, że fakty nieusprawiedliwionej nieobecności powoda w pracy we wskazanych wyżej dniach rzeczywiście miały miejsce, a ich przyczyna w takiej sytuacji była nieistotna dla oceny zasadności rozwiązania z powodem stosunku pracy bez zachowania terminu wypowiedzenia, informacja pracodawcy o tym fakcie nie była więc pomówieniem , a zatem nie stanowiła naruszenia dobra osobistego , nie była też działaniem bezprawnym , a wręcz przeciwnie zawiadomienie o nieusprawiedliwionej nie obecności powoda w pracy było obowiązkiem pracowniczym pozwanego jako bezpośredniego przełożonego powoda , a niedopełnienie tego obowiązku mogłoby narazić pozwanego na negatywną reakcję ze strony pracodawcy. Roszczenia powoda o przywrócenie do pracy zostały prawomocnie oddalone , gdyż Sąd Pracy uznał racje pracodawcy zwalniającego powoda z pracy na podstawie art. 52 & 1 pkt.1 k.p.

Wyrokiem z dnia 9 października 2012 r. sygn.akt IC 1584/11 Sąd Okręgowy w Krakowie oddalił powództwo , zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1.697,40 zł. tytułem zwrotu kosztów procesu , odstąpił od obciążania powoda dalszymi kosztami postępowania i przyznał od Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Krakowie) na rzecz pełnomocnika pozwanego kwotę 1.697,40 zł. tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu.

W uzasadnieniu wyroku Sąd Okręgowy ustalił, że strony pracowały w tym samym zakładzie pracy, powód na ¾ etatu na stanowisku pracownika gospodarczego-sprzątającego, a pozwany jako kierownik jednostki organizacyjnej pracodawcy w K. był jego bezpośrednim przełożonym. Powód mieszkał w odległości około 600-700 m. od miejsca zatrudnienia , często spóźniał się do pracy, współpracownik J. G. nieraz po niego dzwonił, a zdarzyło się że inny pracownik G. K. zastał go zaspanego w domu, gdy przyszedł do niego aby ściągnąć go do pracy. Kilka razy około godziny 13.00 powód jechał do domu na rowerze i wracał po upływie około 30 minut, w czasie pracy zajmował się też pisaniem pism do sądu , zwalniał się z pracy na rozprawy sądowe.

Powód zwrócił się w dniu 11 stycznia 2010 r. do pozwanego z wnioskiem o przeniesienie pracownika S. R. na inny obiekt, podnosząc że w przeciwnym wypadku będzie zmuszony zawiesić wykonywanie swoich obowiązków pracowniczych. Wniosek uzasadniał twierdzeniem , że S. R. jest wobec niego wulgarny, agresywny i go obraża.

Pozwany nie uwzględnił tego wniosku mając o S. R. pozytywną opinię, którą przedstawił powodowi w dniu 13 stycznia 2010 r., a w dniu 15 stycznia sporządził notatkę służbową stanowiącą sprawozdanie z przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego wszczętego na wniosek powoda.

W dniu 16 lutego 2010 r. pozwany sporządził notatkę w sprawie wyjaśnienia zwolnienia powoda, w której podał że powód w dniach 12,13 i 14 stycznia 2010 r. nie stawiał się do pracy, w dniu 13 stycznia 2010 r. około godz.19.00 w rozmowie z pracownikiem ochrony G. K. oświadczył że w mieszkaniu pękła mu rura, którą musi naprawić w związku z czym do końca tygodnia, tj. do dnia 15 stycznia nie będzie przychodził do pracy.

Pozwany w notatce tej wskazał także, że powód w rozmowie z G. K. poinformował go, że pozwany nie wyraził zgody na przeniesienie S. R. na inne stanowisko pracy i że po trzech dniach nieobecności w pracy zaproponowano powodowi rozwiązanie umowy o pracę za porozumieniem stron, ale powód nie wyraził zgody. Pozwany ponadto w notatce z dnia 16 lutego 2010 r. podał, że powód dał się poznać jako pracownik niepunktualny, nagminnie spóźniający się do pracy, czasami inni pracownicy zniecierpliwieni jego nieobecnością jeździli po niego do domu i wyciągali go z łóżka, zdarzały się wypadki że w godzinach pracy szedł do domu na śniadanie lub obiad, gdyż mieszkał w pobliżu, a poza tym zachodziła konieczność ciągłego nadzorowania wykonywanych przez niego obowiązków. W godzinach pracy zajmował się także pisanie pism do sądów, często zwalniał się na rozprawy.

Informacje zawarte w powyższych notatkach pozwany uzyskał od pracowników zatrudnionych razem z powodem.

Notatki te zostały sporządzone dla pracodawcy i tylko on się z nimi zapoznał, natomiast powód dowiedział się o nich w czasie sprawy sądowej o przywrócenie do pracy.

Wyrokiem z dnia 10 grudnia 2010 r. sygn..akt IV P 155/10/N Sąd Rejonowy dla Krakowa- Nowej Huty w Krakowie w sprawie z powództwa T. S. przeciwko (...) Spółce z o.o. w P. o przywrócenie do pracy i zapłatę umorzył postępowanie w zakresie objętym cofnięciem pozwu, a w pozostałej części oddalił powództwo po przyjęciu, że rozwiązanie umowy o pracę z powodem było zasadne z uwagi na jego nieusprawiedliwione niestawiennictwo w pracy.

Sąd Okręgowy poczynił powyższe ustalenia na podstawie zeznań świadków J. G. i G. K., a także powoda, które znalazły potwierdzenie w zeznaniach tych świadków, natomiast nie dał wiary zeznaniom powoda co do przyczyny nieobecności w pracy w dniach od 12 do 14 stycznia 2010 r. Powód zeznał, że rura mu pękła w dniu 5 stycznia 2010 r., a przyczyną nieobecności w dniach od 12 do 15 czerwca 2010 r. było nieuwzględnienie wniosku o przeniesienie S. R. na inne stanowiska pracy, ale z zeznań świadków wynika, że jako przyczynę nieobecności w tych dniach podawał im awarię rury w mieszkaniu. Wnioski dowodowe powoda, które nie zostały uwzględnione dotyczyły okoliczności nieistotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, jak wniosek o dowód z opinii biegłego na okoliczność czasu potrzebnego do usunięcia awarii rury, gdyż wskazywana przez powoda przyczyna nieobecności w pracy wynikała z zeznań przesłuchanych w sprawie świadków, natomiast świadek J. S. miał zeznać w jaki sposób wykonywali swoje obowiązki pracownicze pozwany jako kierownik jednostki organizacyjnej, w której pracował powód, oraz świadek J. G..

Poczyniwszy powyższe ustalenia Sąd Okręgowy powiada, że powód nie wskazał jakie jego dobra osobiste zostały przez pozwanego naruszone, ale stwierdzenie że pozwany dopuścił się względem jego osoby pomówienia i oszczerstwa wskazuje, że domaga się ochrony czci i godności. Stosując kryteria obiektywne do oceny postępowania pozwanego należy stwierdzić, że nie dopuścił się on naruszenia czci czy godności powoda.

Nie stanowią tego użyte w wymienionych w pozwie notatkach służbowych sformułowania, notatki te nie były rozpowszechniane, a przeznaczony tylko dla pracodawcy i tylko on się z nimi zapoznał, co przyznał powód. Fakt czy przyczyną nieobecności powoda w pracy była awaria rury czy inna przyczyna (jak np.wskazywane przez powoda nieuwzględnienie jego wniosku o przeniesienie S. R. na inne stanowisko pracy), jest bez znaczenia dla oceny czy informacja w notatce z dnia 16 lutego 2010 r. miała charakter oszczerstwa czy pomówienia, gdyż żadna z tych przyczyn nie usprawiedliwiała niestawiennictwa w pracy i obie uzasadniały rozwiązanie z powodem umowy o pracę na podstawie art. 52 & 1 pkt. 1 k.p. Poza tym pozwany sporządzając przedmiotowe notatki nie kierował się chęcią

znieważenia powoda , lecz działał w ramach swoich obowiązków pracowniczych polegających na sprawowaniu nadzoru służbowego nad podległymi mu pracownikami, w tym powodem.

W tej sytuacji wobec braku naruszenia dóbr osobistych powództwo jako bezzasadne w świetle art. 23 i 24 k.c. zostało oddalone.

Mimo oddalenia powództwa Sąd nie obciążył powoda obowiązkiem zwrotu w całości kosztów zastępstwa procesowego z urzędu stosując art. 102 k.p.c. z uwagi na trudną sytuację majątkową powoda. Koszty te rozdzielił po połowie na powoda i Skarb Państwa , a wysokość ich ustalił w oparciu o & 2 , & 6 pkt. 5 i & 11 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.Nr.163 , poz. 1348 ze zm.), natomiast jako podstawę prawną ich zasądzenia powołał art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (Dz.U. z 2009 r. Nr.1188 ze zm. -jednol.tekst).

W apelacji opartej głównie na zarzutach naruszenia przepisów postępowania przez wadliwą ocenę dowodów i konsekwencji błędne ustalenia faktyczne i niewłaściwe zastosowanie prawa materialnego, powód wnosi o zmianę zaskarżonego wyroku przez orzeczenie zgodnie z żądaniem pozwu lub o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Wniósł także o zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego i całkowite odstąpienie od obciążania powoda kosztami zastępstwa procesowego pozwanego.

W odpowiedzi na apelację pełnomocnik pozwanego wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów zastępstwa prawnego pozwanego z urzędu w postępowaniu apelacyjnym w wysokości 3.105 zł. powiększonej o kwotę podatku od towarów i usług.

Rozpoznając apelację , Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja nie może odnieść skutku.

Wbrew odmiennym zarzutom powoda Sąd Okręgowy nie dopuścił się naruszenia przepisów postępowania przy ocenie wartości dowodowej przeprowadzonych w sprawie dowodów osobowych , jak również dowodów zgromadzonych w sprawie z powództwa T. S. o przywrócenie do pracy i zapłatę. Twierdzenia zawarte w notatkach służbowych , których treść legła u podstaw dochodzonych w niniejszej sprawie roszczeń znalazła potwierdzenie w zeznaniach świadków oraz w materiale zebranym w sprawie IV P 155/10/N , gdzie Sąd Pracy uznał, że zachodziły podstawy do zastosowania sankcji z art. 52 & 1 pkt. 1 k.p., gdyż dochodziło do nieuzasadnionej absencji powoda w pracy, a przyczyna tej nieobecności w sytuacji gdy każda z wersji jej nie usprawiedliwiała jest bez większego znaczenia , gdyż powód dopuścił się ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych.

Poza tym pozwany nie użył sformułowań uwłaczających godności czy czci powoda , wskazał zgodne z rzeczywistym stanem rzeczy fakty nieusprawiedliwionej absencji powoda , co było z kolei jednym z jego podstawowych obowiązków pracowniczych z racji kierowania i nadzoru nad pracownikami jednostki organizacyjnej pracodawcy, w której zatrudniony był między innymi powód . Zachowanie jego oprócz tego ,że nie stanowiło naruszenia żadnego z dóbr osobistych powoda wymienionych przykładowo w art. 23 k.c., nie było w dodatku działaniem bezprawnym , a wręcz obowiązkiem służbowym pozwanego , co w świetle art. 24 & 1 k.c. wyklucza odpowiedzialność za naruszenie dóbr osobistych.

Sąd Apelacyjny nie znalazł także podstaw do całkowitego zwolnienia powoda od kosztów zastępstwa prawnego powoda z urzędu przez Sądem I instancji, gdyż wytaczając powództwo powód naraził pozwanego na konieczność podjęcia fachowej obrony swych prawa co pociągnęło za sobą koszty z tym związane.

Z przytoczonych wyżej względów Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako całkowicie bezzasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego, na które składają się koszty zastępstwa prawnego z urzędu w wysokości określonej w & 2 ust. 3 , & 6 pkt. 5 i & 11 ust. 1 pkt. 2 i & 13 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia

28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu, Sąd Apelacyjny orzekł w oparciu o art. 98 w związku z art. 391 & 1 k.p.c.

Sąd Apelacyjny nie znalazł w obecnej fazie procesu podstaw do częściowego zwolnienia powoda od tych kosztów częściowo, jak to uczynił Sąd Okręgowy, gdyż znając motywy rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie, a także sprawie o przywrócenie do pracy, powód zdecydował się na wniesienie apelacji i naraził pozwanego bądź Skarb Państwa na dodatkowe koszty zastępstwa prawnego z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Apelacyjny nie znalazł przy tym podstaw do zasądzenia kosztów zastępstwa prawnego z urzędu w postępowaniu apelacyjnym w wysokości przekraczającej stawkę minimalną, gdyż charakter sprawy nie wymagał zwiększonego nakładu pracy pełnomocnika, a § 19 pkt. 1 powołanego wyżej rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości określa wysokość stawki maksymalnej, a nie minimalnej.